

Speltid: 26 min

Från: 13 år och uppåt

Ämne: Samhällskunskap,
ekonomi, svenska

Produktionsland:

USA, 2017

Svensk version:

©Cinebox, 2018

Ansvarig utgivare:

Ann Nordström

Filmmnr: EDU0052

**För ytterligare
källinformation:**

Kontakta Cinebox
08-445 25 50

Internationella händelser

Ibland kan det vara lärorikt att ta del av världshändelser ur ett annat perspektiv än vi är vana vid. I serien *Internationella händelser* skildras aktuella konfliktområden och världsgemensamma angelägenheter.

USA är en stormakt och en aktör på många platser på jorden. I de amerikanskproducerade programmen ges intressanta förklaringar till de internationella insatserna utifrån lokala och amerikanska experter. Diskutera vinkeln och avsändarens roll i seriens olika delar.

Global handel

Nya framsteg inom teknik och infrastruktur har lett till att möjligheterna för internationell handel ökat kraftigt i modern tid. Vem som helst kan bedriva handel med vem som helst ganska enkelt. Nära 60 procent av världens BNP utgörs idag av internationell handel.

Om det är en positiv utveckling eller inte diskuteras och alla länder är inte överens om hur frågan ska hanteras. Ofta leder det till en intensiv politisk debatt. Samarbetsavtal länder mellan försöker göra marknaden så rättvis och väl fungerande som möjligt. Men hur avtalen ska se ut diskuteras hela tiden. I filmen får vi ta del av olika sätt att se på konsekvenserna av en ökad internationell handel och olika perspektiv på de sätt som finns att påverka marknaden, exempelvis genom att införa tullavgifter.

Filmen har fokus på USA och hur den inhemska marknaden har påverkats av olika politiska beslut kring handel. Filmen inleder med att konstatera att USA har gått från en relativt sluten ekonomi till en mer öppen, vilket har lett till stor konkurrens om arbetstillfällen, löner och exportmöjligheter

inom sektorer som inte varit utsatta för konkurrens tidigare. Konsekvenserna av nya framsteg inom teknik som medför att arbeten blir mer automatiserade, gör tillsammans med den ökade konkurrensen från andra länder, att den inhemska arbetsmarknaden drabbas. De som drabbas protesterar och har blivit mer högljudda och politiskt aktiva.

I en historisk tillbakablick får vi ta del av beslutet 1930, då man under den stora depressionen i USA beslutade att införa höga tullavgifter på importprodukter i syfte att gynna den inhemska marknaden (Smoot-Hawley Tariff Act). Många forskare menar att detta protektionistiska förhållningssätt snarare förvärrade situationen den gången, även om vi i filmen får höra andra åsikter också.

Efter andra världskriget slöts ett multilateralt handelsavtal som reglerar handel med varor över landsgränser, det s.k. GATT-avtalet. Syftet var att öka internationell handel genom minskade tullavgifter. Huruvida det gynnade den amerikanska ekonomin diskuteras i filmen.

Ett annat avtal som behandlas och diskuteras i filmen är NAFTA, som är ett frihandelsavtal mellan Mexico, Kanada och USA och trädde i kraft 1994. För många amerikaner ses detta som ett misslyckande och i synnerhet många fackförbund har hävdade att det medfört stagnerade eller sänkta löner för många amerikanska arbetare. Många ekonomer menar å andra sidan att det varit ett lyckat samarbete som gett många nya arbetstillfällen.

Efter långa, utdragna förhandlingar har man på senare tid kommit överens om ett avtal som går under namnet TPP, som är ett handelsavtal mellan USA, Japan och 10 andra länder i Stillahavsregionen. I filmen diskuteras detta avtal, som ännu inte trätt i kraft, och dess betydelse för att bland annat balansera Kinas dominans på marknaden i området.

Avslutningsvis tar de upp avtalet mellan EU och USA, det s.k. TTIP, och den debatt som pågår runt det. Hur påverkar det de europeiska respektive amerikanska företagen? Hur påverkar det lagstiftningen kring exempelvis miljöpåverkan och konsumentskydd?

Begrepp/Nyckelord

frihandel, globalisering, tullavgifter, subventioner, protektionism, marknad, NAFTA, GATT, TPS, TTIP, argumentation, källkritik, MIK, MIK-frågor, sjöfart, handelssjöfart

Frågor till filmen

1. Vilka orsaker finns det till att vi idag har en mer internationell marknad?
2. På vilket sätt kan en ökad internationell handel ge upphov till problem på den inhemska marknaden?
3. Vilka branscher har i USA varit mest negativa till frihandel?
4. Vad kan man göra för att gynna den inhemska marknaden?
5. På vilket sätt har det amerikanska jordbruket varit protektionistiskt?
6. Vad menas med subventioner?
7. Vilka problem kan jordbrukssubventioner föra med sig?
8. Vad innebar Smoot-Hawley Tariff Act som drevs igenom 1930? Vilket var syftet? Vilka konsekvenser fick den?
9. Vad innebar GATT-avtalet?
10. Vad menas med NAFTA?
11. Vilka har varit emot avtalet? Vilka farhågor ser de?
12. Förklara vad avtalen TPP respektive TTIP går ut på?

Diskussionsfrågor

1. Det är en amerikansk film och handlar mycket om hur USA påverkas av den ökade internationella handeln. Tycker ni att det märks mycket att filmen är amerikansk? Vad innebär det att det är en amerikansk film? Tycker ni att filmskaparna förhåller sig neutrala i frågan om frihandel?
2. Vilka fördelar respektive nackdelar tycker ni att det finns med frihandel?
3. På vilket sätt har Donald Trump förändrat USA:s handelsrelationer med andra länder?
4. Vad tror du om internationell handel i framtiden? Kommer vi att få en utveckling mot fler frihandelsavtal eller kommer fler länder att inta ett protektionistiskt förhållningssätt? Tror du att en ökad e-handel påverkar synen på frihandel?

Förslag till arbete med filmen

- Låt eleverna anteckna svar på frågorna under tiden att ni tittar på filmen. Låt dem berätta för varandra vad de har skrivit ned.
- Dela in klassen i grupper, som samtalar kring diskussionsfrågorna. Låt dem redovisa sina tankar för hela klassen efter en stund.

Fördjupning i argumentation

- Temat om internationell handel och frihandelsavtal inbjuder till ämnesövergripande arbete. I svenska och samhällskunskap kan man arbeta med argumentation kring fördelar och nackdelar med frihandel. Eleverna kan ha debatter och skriva argumenterande texter, samt arbeta med källkritik. Det förberedande arbetet kan bestå i att analysera innehållet i den här filmen tillsammans och sedan låta eleverna jobba med olika argument för och emot frihandel genom att leta upp fakta och exempel. Undervisa då först eleverna om vikten av att vara källkritisk och låt dem efteråt resonera om källorna de använt för sina undersökningar. Använd gärna denna tabell som stöd under det förberedande arbetet.

FRIHANDEL	
Argument FÖR:	Argument MOT:
Fakta som stödjer mina argument	Fakta som stödjer mina argument
Mina källor:	Mina källor:

Här kan du hämta mer information

<https://www.so-rummet.se/kategorier/samhallskunskap/ekonomi-och-handel/internationell-ekonomi-och-handel>

<https://www.so-rummet.se/kategorier/samhallskunskap/globalisering>

<https://www.so-rummet.se/content/svensk-och-internationell-handel>

<https://www.globalis.se/Laender/USA>

<https://www.naturskyddsforeningen.se/sveriges-natur/1999-4/god-miljo-ar-viktigare-frihandel>

https://www.svensktnaringsliv.se/migration_catalog/uppslaget-frihandel_529361.html/BINARY/Uppslaget%20-%20Frihandel

<https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Ekonomi/Frihandel/Handelsavtal/>

<https://www.dn.se/ledare/signerat/gunnar-jonsson-frihandel-ska-varken-ses-enogt-eller-blaogt/>

<https://www.di.se/ledare/tobias-wikstrom-seger-for-eu-men-frihandeln-lever-osakert/>

<https://www.svd.se/om/frihandel>

www.ne.se - Nationalencyklopedin

<https://duckduckgo.com/> - En sökmotor som inte spårar dig

<http://factlab.com/#lo=1> - Dagens nyheters skolsajt

www.filmochskola.se – en del av Swedish Film - En strömmande sajt med utbildningsfilmer från Cinebox och Filmo samt spelfilmer från Swedish Film. De flesta filmerna från sajten går även att beställa som dvd.

PROGRAMMEN STÄMMER VÄL MOT LÄROPLANERNAS SYFTE OCH KURSMÅL I LGR11 SAMT GY11:

LGR11

SAMHÄLLSKUNSKAP ur ämnets syfte:

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. I dag står människor i olika delar av världen inför både möjligheter och problem kopplade till globalisering, interkulturella relationer och hållbar samhällsutveckling.

Åk 7-9, centralt innehåll

Information och kommunikation:

Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel en dagstidnings olika delar. Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden.

Samhällsresurser och fördelning:

Hur hushållens, företagets och det offentliga ekonomien hänger samman. Orsaker till förändringar i samhällsekonomin och vilka effekter de kan få för individer och grupper.

Hur länders och regioners ekonomier hänger samman och hur olika regioners ekonomier förändras i en globaliserad värld

Beslutsfattande och politiska idéer:

Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och konflikter i Sverige och världen.

SVENSKA för åk 7-9

Syfte: Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Centralt innehåll:

- Kombinationer av olika texttyper till nya texter, till exempel informerande texter med inslag av argumentation.
- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.

GY11

SAMHÄLLSKUNSKAP ur ämnets syfte:

Eleverna ska utveckla följande: Kunskaper om demokrati och de mänskliga rättigheterna /.../ samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv. Förmåga att söka, kritiskt granska och tolka information från olika källor samt värdera källornas relevans och trovärdighet.

Samhällskunskap 1a1, ur centralt innehåll 50 poäng:

- Privatekonomi. Hushållets inkomster, utgifter, tillgångar och skulder. Konsumenträtt samt konsumtion i förhållande till behov och resurser. Hur privatekonomin påverkas av samhällsekonomiska förändringar.
- Metoder för att kritiskt bearbeta information, till exempel källkritik.

Samhällskunskap 1b, 100 poäng, ur centralt innehåll:

- Samhällsekonomi, till exempel ekonomiska strukturer och flöden i Sverige och internationellt. Försörjning, tillväxt och företagande, resursanvändning och resursfördelning utifrån olika förutsättningar.
- Privatekonomi. Hushållets inkomster, utgifter, tillgångar och skulder. Konsumenträtt samt konsumtion i förhållande till behov och resurser. Hur privatekonomin påverkas av samhällsekonomiska förändringar.
- Mediers innehåll och nyhetsvärdering.

Samhällskunskap 2, 100 poäng, ur centralt innehåll:

- Nationalekonomiska teoriers framväxt och genomslagskraft utifrån historiska villkor och motsättningar/.../
- Det nutida samhällets politiska utveckling utifrån historiska ideologiska villkor, till exempel mänskliga rättigheter, nationalism, kolonialism och jämställdhet, i relation till maktfördelning och ekonomiska villkor. Frågor om aktörens handlingsfrihet kontra strukturella villkor.
- Tematisk fördjupning i samhällsfrågor.

- Tillämpning av samhällsvetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder i arbetet med komplexa samhällsfrågor.
- Källkritisk granskning, tolkning och värdering av information från olika medier och källor i arbetet med komplexa samhällsfrågor. Källhänvisning enligt vanliga system.
- Muntlig och skriftlig presentation i olika former och med olika tekniker som är vanliga inom området, till exempel debatter /.../

Samhällskunskap 3, 100 poäng, ur ämnets syfte och centrala innehåll:

- Ett komplext samhälle med stort informationsflöde och snabb förändringstakt kräver ett kritiskt förhållningssätt och eleverna ska därför ges möjlighet att utveckla ett sådant. Det omfattar förmåga att söka, strukturera och värdera information från olika källor och medier samt förmåga att dra slutsatser utifrån informationen.
- Globalisering och dess betydelse utifrån ett demokratiskt, ekonomiskt och politiskt perspektiv samt för individer, grupper och nationer. Analys av utmaningar som individen, nationen och jorden står inför i en globaliserad värld.

Internationell ekonomi, 100 poäng, som bygger på kursen samhällskunskap 1a2 eller kursen samhällskunskap 1b.

SVENSKA för gymnasiet

Syfte:

Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att använda skönlitteratur och andra typer av texter samt film och andra medier som källa till självinsikt och förståelse av andra människors erfarenheter, livsvillkor, tankar och föreställningsvärldar.

Svenska 1, 100 poäng

- Argumentationsteknik och skriftlig framställning av argumenterande text.
- Bearbetning, sammanfattning och kritisk granskning av text. Citat- och referatteknik. Grundläggande källkritik.

Svenska 2, 100 poäng

- Muntlig framställning av utredande och argumenterande slag i och inför grupp. Användning av presentationstekniska hjälpmedel som stöd i muntlig framställning.

CINEBOX

En del av Swedish Film AB

Box 6014 • 171 06 Solna • SWEDEN • Tel: 08-509 025 63 • Fax: 08-445 25 60
info@cinebox.se • www.cinebox.se